

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนรู้แบบร่วมกันด้วยเว็บเควสท์เชิงสมรรถนะของนักศึกษาสาขาเทคโนโลยีการโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนรู้แบบร่วมกันผ่านเว็บเควสท์เชิงสมรรถนะ รูปแบบการสนทนาของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนรู้แบบร่วมกันผ่านเว็บเควสท์เชิงสมรรถนะ กระบวนการปฏิสัมพันธ์ของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนรู้แบบร่วมกันผ่านเว็บเควสท์เชิงสมรรถนะ และปัญหาของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนรู้แบบร่วมกันผ่านเว็บเควสท์เชิงสมรรถนะของนักศึกษาสาขาเทคโนโลยีการโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

วิธีการการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการวิเคราะห์การสนทนา (Conversation Analysis) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - Dept Interview) สังเคราะห์ข้อมูลด้วยการพรรณนาวิเคราะห์ โดยมีรายละเอียดต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยนี้มาจากแหล่งข้อมูล 2 ประเภท คือ

- 1.1 แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร
- 1.2 แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1 กลุ่มตัวอย่างประเภทเอกสาร เป็นบทสนทนาบนเว็บเควสท์เชิงสมรรถนะของนักศึกษาสาขาเทคโนโลยีการโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการวางแผนก่อนการผลิต จำนวน 27 คน จำนวน 4 หน่วยเรียน

2.2 กลุ่มตัวอย่างประเภทบุคคล

บุคคลที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาหาข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In – Depth Interview) จำนวน 5 คน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นผู้เรียนที่เป็นหัวหน้ากลุ่ม จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ แบ่งตามประเภทของกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 ประเภท

1. แบบวิเคราะห์การสนทนา ใช้สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบทสนทนาของผู้เรียนบนเว็บไซต์เชิงสมรรถนะ

2. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคคลที่เป็นหัวหน้ากลุ่ม
การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจะแบ่งตามประเภทของแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยได้แก่

1. การเก็บข้อมูลประเภทเอกสาร ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบันทึกบทสนทนาของผู้เรียนบนเว็บไซต์เชิงสมรรถนะจำนวน 4 หน่วยเรียนของผู้เรียน จำนวน 5 กลุ่มนำมาวิเคราะห์การสนทนา โดยใช้แบบวิเคราะห์การสนทนาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมา โดยผ่านผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพของเครื่องมือที่สร้างขึ้นก่อนนำไปใช้เพื่อให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดและตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพของแบบวิเคราะห์การสนทนา ได้แก่ รองศาสตราจารย์ปิยฉัตร ล้อมชวการ รองศาสตราจารย์ไพบูรณ์ คะเชนทรพรรค์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิระชัย ตั้งสกุล

2. การเก็บข้อมูลประเภทบุคคล ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีสัมภาษณ์เชิงลึก (In- Depth Interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมา เป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง มีการเตรียมการ มีแผนการสัมภาษณ์และจัดบริหารการสัมภาษณ์ที่จัดเตรียมไว้ล่วงหน้า ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนจะตอบคำถามเดียวกันและถามคำถามก่อนหลังเรียงลำดับเหมือนกัน โดยแบบสัมภาษณ์จะผ่านผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพของเครื่องมือที่สร้างขึ้นก่อนนำไปใช้เพื่อให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดและตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพของแบบวิเคราะห์การสนทนา ได้แก่ รองศาสตราจารย์ปิยฉัตร ล้อมชวการ รองศาสตราจารย์ไพบูรณ์ คะเชนทรพรรค์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิระชัย ตั้งสกุล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 2 แหล่ง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบกับผลการศึกษากับวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รวบรวมมาดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลจากบทสนทนาของผู้เรียนบนเว็บไซต์เชิงสมรรถนะด้วยการวิเคราะห์การสนทนา การแจกแจงความถี่ และใช้สถิติร้อยละ (Percentage) นำเสนอข้อมูลในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description)

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอผลข้อมูลในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description)

ผู้วิจัยได้ทำการสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาพฤติกรรมการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนรู้แบบร่วมกันผ่านเว็บไซต์เชิงสมรรถนะของนักศึกษาสาขาเทคโนโลยีการโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ปรากฏดังนี้

1.1 ด้านกระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม ในภาพรวมพบว่า ผู้เรียนสามารถเข้าใช้เว็บไซต์เชิงสมรรถนะได้เกือบทุกครั้งโดยสมาชิกจำนวนน้อยกว่าครึ่งหนึ่งสื่อสารแบบมีส่วนร่วมทั้งรูปแบบประสานเวลา (Chat) และไม่ประสานเวลา (Webboard) ซึ่งสมาชิกในกลุ่มสื่อสารแบบมีส่วนร่วมโดยการแสดงความคิดเห็นแล้วตัดสินใจร่วมกันในการทำงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายโดยมีระดับของการสื่อสารที่เป็นทั้งผู้รับข้อมูลและแสดงความคิดเห็นโต้ตอบกัน

เมื่อวิเคราะห์รายหน่วยเรียนพบว่า จำนวนครั้งที่เข้าใช้เว็บไซต์เชิงสมรรถนะจากหน่วยเรียนที่ 1 ไปถึงหน่วยเรียนที่ 4 จะน้อยลงตามลำดับ และจำนวนครั้งที่เข้าใช้เว็บไซต์ที่ไม่ได้หรือการพูดถึงก็น้อยตามลงไปด้วยจนในหน่วยเรียนที่ 4 ไม่พบปัญหาการเข้าใช้เว็บไซต์ที่ไม่ได้สมาชิกที่เข้าร่วมการสนทนาและกระดานสนทนาส่วนใหญ่มีน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของสมาชิกในกลุ่มเข้าร่วมในหน่วยที่ 1 และ 2 มากและลดลงในหน่วยที่ 3 และ 4 มีการจัดการตนเองในหน่วยเรียนที่ 2 มากที่สุด ระดับของการสื่อสารที่เป็นทั้งผู้รับข้อมูลและแสดงความคิดเห็นโต้ตอบกัน มากที่สุดในหน่วยเรียนที่ 2 เช่นกัน

นอกจากนี้ในการสัมภาษณ์หัวหน้ากลุ่มในเรื่อง กระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนรู้แบบร่วมกันผ่านเว็บไซต์เชิงสมรรถนะ พบว่า สมาชิกสามารถเข้าใช้เว็บไซต์เชิงสมรรถนะได้แต่เข้าไปสื่อสารบนเว็บไซต์เชิงสมรรถนะไม่ครบทุกคนเพราะติดปัญหาด้านเวลาไม่ตรงกัน ไม่มีเครือข่ายที่บ้านหรือหอพัก ดังนั้นหัวหน้าของแต่ละกลุ่มมีการแก้ไขปัญหาและการบริหารจัดการแตกต่างกันตามบริบทของแต่ละกลุ่ม โดยการใช้กระดานสนทนา หรือประชุมในชั้นเรียนเพื่อกำหนดนโยบายและวางแผนในการทำงาน แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการทำงานของสมาชิกในกลุ่ม

1.2 ด้านรูปแบบการสนทนาของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนรู้แบบร่วมกัน ผ่านเว็บไซต์เชิงสมรรถนะ พบว่า รูปแบบประสานเวลา มีการนัดหมายเวลาในการสนทนา (Chat) ส่วนใหญ่จะเข้ามาสนทนาไม่ครบ เพราะเวลาว่างไม่ตรงกัน ทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจใน

การใช้กระดานสนทนา (Webboard) มากกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับการสื่อสารด้วยการสนทนาและในการโพสต์งานขึ้นบนกระดานสนทนานี้ส่วนใหญ่จะทิ้งช่วงเวลาจะไม่วิพากษ์ในทันที

เมื่อวิเคราะห์รายหน่วยเรียน รูปแบบประสานเวลาพบว่า สมาชิกจะใช้การสนทนาในหน่วยเรียนที่ 1 สนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่เป็นงานและเรื่องอื่นๆที่ไม่ใช่งานมากที่สุดและค่อยๆลดลงในหน่วยเรียนหลังๆ แต่ใช้การสนทนาในเรื่องที่เกี่ยวกับงานเท่านั้นมากที่สุด ในหน่วยเรียนที่ 2 มีการแสดงความพอใจในการสรุปประเด็นเนื้อหาออกมาเป็นองค์ความรู้สุดท้าย และใช้ช่องทางการสนทนาอื่นๆ ร่วมในหน่วยเรียนที่ 2 มากที่สุด รูปแบบไม่ประสานเวลา สมาชิกใช้กระดานสนทนาเกี่ยวกับงานมากกว่าใช้สื่อสารในเรื่องอื่นๆที่ไม่ใช่งาน และแสดงความพอใจในองค์ความรู้สุดท้ายบนกระดานสนทนา ใช้ช่องทางการสื่อสารอื่นๆเข้าร่วมในการสนทนา ในหน่วยเรียนที่ 2 มากที่สุด

นอกจากนี้ในการสัมภาษณ์หัวหน้ากลุ่มในเรื่อง พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการใช้กระดานสนทนา(Webboard) มากกว่า เมื่อเปรียบ เทียบกับการสื่อสารด้วยการสนทนา (Chat) สมาชิกในกลุ่มส่วนใหญ่ในหน่วยเรียนหลังๆจะใช้กระดานสนทนาเพิ่มขึ้น ในการโพสต์งานขึ้นบนกระดานสนทนานี้จะทิ้งช่วงเวลาจะไม่วิพากษ์ในทันที

1.3 ด้านกระบวนการปฏิสัมพันธ์ของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนรู้แบบร่วมกันผ่านเว็บเควสท์เชิงสมรรถนะ พบว่าผู้เรียนแสดงความเป็นมิตรและแสดงความเห็นคล้อยตามกันและมีความตั้งใจเคร่งครัดใจในการทำงานให้บรรลุตามเป้าหมายและเวลาที่กำหนดเล็กน้อย

เมื่อวิเคราะห์รายหน่วยเรียน พบว่า กระบวนการปฏิสัมพันธ์ของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนรู้แบบร่วมกันผ่านเว็บเควสท์เชิงสมรรถนะ ด้านอารมณ์สังคมเชิงบวก ด้านภารกิจ และอารมณ์สังคมเชิงลบ มากที่สุดในหน่วยเรียนที่ 2 รองลงมาเป็นหน่วยเรียนที่ 4

นอกจากนี้ในการสัมภาษณ์หัวหน้ากลุ่มในเรื่อง พบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกในกลุ่มแสดงความเป็นมิตรพลอย โยน มีการแบ่งปันข้อมูล ความคิด ระหว่างสมาชิกด้วยกันเสมอเพราะต้องการให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วม ทุกคนร่วมแสดงความคิดเห็นแต่เล็กน้อยไม่เท่ากัน หัวหน้ากลุ่มพบว่า สมาชิกบางคนที่ไม่ได้คาดหมายว่าจะมีความคิดที่ดีได้ ส่วนใหญ่มีความเครียดเนื่องจากกลัวว่างานเสร็จไม่ทันตามกำหนด

1.4 ด้านปัญหาของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนรู้แบบร่วมกันผ่านเว็บเควสท์เชิงสมรรถนะ พบว่า สมาชิกในกลุ่มใช้ภาษาที่ไม่สุภาพจนสมาชิกอื่นไม่เข้าใจ

เมื่อวิเคราะห์รายหน่วยเรียน พบว่า ปัญหาด้านในด้านต่างๆ จะพบในหน่วยเรียนที่ 1 มากที่สุดและจะค่อยๆลดลงตามลำดับจนไม่มีปัญหาในหน่วยเรียนที่ 4 ยกเว้นเรื่องการใช้ภาษาไม่

รูปภาพหรือวาทะจนสมาชิกอื่นไม่เข้าใจและการนำสื่ออื่นมาใช้ร่วมกับเว็บเควสท์เชิงสมรรถนะ ดิจิทัลมีปัญหาพบมากที่สุดในหน่วยเรียนที่ 2

นอกจากนี้ในการสัมภาษณ์หัวหน้ากลุ่ม พบปัญหาเรื่องการไม่เข้าใจวิธีการเรียน มีมากในหน่วยที่ 1 และลดลงในเรียนหลัง ๆ เมื่อพัฒนาความเข้าใจมากขึ้นส่งผลให้การสื่อสารที่ เป็นการสนทนาและกระดานสนทนาลดลงตามลำดับ และจะสื่อสารเฉพาะเรื่องหรือประเด็นที่ ต้องการศึกษานั้น

2. อภิปรายผล

การสนทนาของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนรู้แบบร่วมกันผ่านเว็บเควสท์ เชิงสมรรถนะ จากจำนวน 4 หน่วยเรียน และการสัมภาษณ์เชิงลึก (หัวหน้ากลุ่ม) พฤติกรรมการ สื่อสารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนรู้แบบร่วมกันผ่านเว็บเควสท์เชิงสมรรถนะ พบว่า

2.1 กระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนรู้แบบร่วมกันผ่านเว็บเควสท์เว็บ เควสท์เชิงสมรรถนะ ด้านหลักการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม ในชุมชนออนไลน์หรือชุมชนเสมือน ของเว็บเควสท์เชิงสมรรถนะ การสื่อสารเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ใช้งาน การแบ่งปันสิ่งที่ตนเองมี ในลักษณะของการร่วมกันผลิตเนื้อหาและข้อมูลภายในเว็บเควสท์เชิงสมรรถนะ การร่วมกัน สร้างสรรค์ (Co-Creation) ขยาย (Extend) และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ (Connect) ตามภารกิจที่ได้รับ มอบหมายทั้งรูปแบบประสานเวลา และไม่ประสานเวลา เวลา ระหว่างผู้ช่วยกัน อีกทั้งยังมุ่งเน้น ให้ผู้ใช้เข้าถึงข้อมูลได้รวดเร็วและเป็นรูปแบบที่มีความเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของชลลดา กิจรินทร์มัยสุข (2548 (ข)) ว่าแนวความคิดที่มุ่งเน้นให้สมาชิกในชุมชนมี ส่วนร่วมโดยใช้การสื่อสารในรูปแบบต่างๆ ก่อให้เกิดการระดมความคิด การแลกเปลี่ยน ตัดสินใจ วางแผนและร่วมกันทำงาน นอกจากนี้ผู้พูดและผู้ฟังได้สลับสับเปลี่ยนบทบาทอย่างต่อเนื่องใน ขณะที่ทั้งสองฝ่ายได้ทำหน้าที่เป็นคู่สนทนา หรือ คู่สื่อสาร (Participants) และดำเนินการพูดคุย แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารร่วมกันตลอดจนการร่วมมือกันกระทำกิจกรรมด้านการสื่อสารบน พื้นฐานของความเท่าเทียมกัน อาทิ การร่วมวางแผน การร่วมกันกำหนดเนื้อหา การร่วมผลิต (รุจิรา สุภาษา, 2542; วีระวรรณ ยังกิจการ, 2545)

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ด้านหลักการของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในการ เรียนรู้แบบร่วมกันด้วยเว็บเควสท์เชิงสมรรถนะได้สะท้อนภาพของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมอย่าง ชัดเจน โดยเฉพาะในลักษณะที่ชี้ให้เห็นว่า บทบาทของผู้ส่งสารและผู้รับสารมิได้ถูกผูกขาดโดยใคร คนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง แต่เป็นการสลับบทบาทระหว่างกันบนพื้นฐานของการทำความ

เข้าใจร่วมกันและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารต่างๆ ร่วมกัน โดยสมาชิกในกลุ่มมีการบริหารจัดการขั้นตอนการทำงานของกลุ่ม การกำหนดบทบาทของการเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิกในกลุ่ม ภาวะผู้นำของหัวหน้ากลุ่มเด่นชัดมากในทุกกลุ่ม เป็นผู้นำในการประชุม กำหนดนโยบาย วางแผนงาน ติดตามงาน และแก้ปัญหาต่าง ๆ ความไม่พร้อมของเครือข่าย เวลาไม่ตรงกันของสมาชิกในกลุ่ม และงานสำคัญ คือ การที่หัวหน้าจะมีหน้าที่ล่าเพื่อน (ติดตามเพื่อนใน Social Net Work ต่าง ๆ ให้เข้ามาเรียนในเว็บเควสต์เชิงสมรรถนะหรือคนที่ไม่มีเครือข่ายที่บ้านก็จะใช้การโทรศัพท์นัดหมาย) ตามบริบทของแต่ละกลุ่ม และสมาชิกในกลุ่มมีลักษณะของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมได้แก่ การมีส่วนร่วมในฐานะผู้รับสาร ผู้ส่งสาร ผู้วางแผนและกำหนดนโยบายในการทำกิจกรรมตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย

2.2 รูปแบบการสนทนาของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนรู้แบบร่วมกันผ่านเว็บเควสต์เชิงสมรรถนะ

Davidson-Shivers และคณะ (2008) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการอภิปรายออนไลน์ในกลุ่มและข้ามกลุ่มรายวิชา พบว่าในขณะที่เชิงปริมาณของข้อความที่ลดลงจากการอภิปรายในหน่วยที่ 3 ถึงหน่วยที่ 9 แต่การอภิปรายที่มีคุณภาพของข้อความที่ค่อนข้างคงที่อยู่มาก ในภาพรวมปรากฏว่ามีความสอดคล้องกับการอภิปรายข้ามรายวิชา

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจในการใช้กระดานสนทนา มากกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับ การสื่อสารด้วยการสนทนา สังเกตเห็นว่าการสื่อสารด้วยการสนทนา มากที่สุดในหน่วยแรกและจะค่อยๆ ลดลงเป็นการใช้กระดานสนทนามากขึ้น เนื่องจากสามารถ แก้ไขปัญหาเรื่องเวลาไม่ตรงกัน มีเวลาในการพิจารณาไตร่ตรองงานเพียงพอ สมาชิกในกลุ่มส่วนใหญ่ในหน่วยเรียนหลังๆ จะใช้กระดานสนทนา มากกว่าการสนทนา ในการโพสต์งานขึ้นบนกระดานสนทนา นี้จะทั้งช่วงเวลาจะไม่วิพากษ์ในทันที

ปาริชาติ สถาปิตานนท์และคณะ (2549 (ง): 199) กล่าวว่า การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน (Co-Learning Process) โดยเฉพาะในด้านการปรับเปลี่ยนบทบาทและการฝึกฝนการเรียนรู้และการพัฒนาระบบการบริหารอำนาจต่างๆ ในชุมชนร่วมกัน บนพื้นฐานของประชาธิปไตยในระดับชุมชน

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยพบว่าหัวหน้ากลุ่มแก้ปัญหาเรื่องการนัดหมายเวลาในการสนทนา ส่วนใหญ่จะเข้ามาสนทนาไม่ครบ เพราะเวลาว่างไม่ตรงกัน โดยตกลงกันว่าให้เปิดการสนทนาบนเว็บเควสต์เชิงสมรรถนะทิ้งไว้ทุกคนเวลาที่กลับถึงบ้านเมื่อสมาชิกคนอื่นเข้ามาในเว็บเควสต์เชิงสมรรถนะก็จะสามารถเห็นการสนทนาของเพื่อนที่เข้ามาก่อนได้ แต่ช่วงหลังจะเปิดการสนทนาในเว็บเควสต์ทุกวัน โดยไม่มีการนัดหมาย แสดงถึงการปรับเปลี่ยนการใช้การสนทนาที่

เป็นการสื่อสารแบบประสานเวลา มาเป็นการสื่อสารแบบไม่ประสานเวลา เห็นได้ว่าหัวหน้ากลุ่มต้องแก้ปัญหาด้วยการบริหารจัดการการสื่อสารให้เหมาะสมกับสมาชิกเป็นรายบุคคล

นริรัตน์ ศรีอยศรี (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมกันด้วยเว็บเควสต์เชิงสมรรถนะ (Competency – based Webquest) เพื่อพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ พบว่าผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้ มีผลคะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามสภาพจริง ประเมินแบบ Analytical Rubrics อยู่ในระดับสูง และผลความพึงพอใจของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยพบว่ากลุ่มของผู้เรียนที่มีการสื่อสารผ่านเว็บเควสต์เชิงสมรรถนะในการสนทนาทุกประเภท ทั้งที่เป็นเรื่องงานและไม่ใช่งาน จะมีมากในหน่วยเรียนที่ 2 บทสำคัญจริงหรือ เนื่องจากลักษณะเนื้อหาและกิจกรรม เป็นเรื่องของการเขียน ภาษา และจินตนาการ ทำให้ทุกกลุ่มมีความพึงพอใจในการเรียนและผลงานของหน่วยเรียนที่ 2 มากที่สุด และพบว่า สไตล์การเรียนรู้ (Learning Style) และการชี้นำตนเอง (Self-Directed) และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) ของผู้เรียนมีผลต่อพฤติกรรมการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนรู้แบบร่วมกันผ่านเว็บเควสต์เชิงสมรรถนะ

2.3 กระบวนการปฏิสัมพันธ์ของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนเรียนรู้แบบร่วมกันผ่านเว็บเควสต์เชิงสมรรถนะ

สมาชิกแสดงความเป็นมิตรและแสดงความเห็นคล้อยตามกัน เช่นการปลอบโยน การแบ่งปันข้อมูล ความคิด ระหว่างสมาชิกด้วยกันเพราะต้องการให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วม ทุกคนร่วมแสดงความคิดเห็นแต่เล็กน้อยไม่เท่ากัน เกิดภาวะผู้นำของหัวหน้ากลุ่มอย่างเด่นชัดและพบว่า สมาชิกบางคนที่ไม่ได้คาดหมายว่าจะมีความคิดที่ดีได้และมีความตั้งใจครีดยกตัวอย่างใจในการทำงานให้บรรลุตามเป้าหมายได้ไม่ทันตามกำหนดเล็กน้อย

2.4 ปัญหาของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนรู้แบบร่วมกันผ่านเว็บเควสต์เชิงสมรรถนะ

จากผลการวิจัยส่วนใหญ่พบว่า ปัญหาเรื่องสมาชิกใช้ภาษาไม่สุภาพหรือวาทะสนทนาสมาชิกอื่นไม่เข้าใจ เนื่องจากภาษาที่ใช้บนเครือข่ายมีลักษณะของการสื่อสารกันเฉพาะกลุ่มและมีลักษณะที่แพร่หลายอย่างรวดเร็วอันเนื่องมาจากบุคคลนิยมหันมาให้ความสนใจและใช้บริการการติดต่อสื่อสารกันบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมากขึ้นโดยเฉพาะในกลุ่ม ดังนั้นผู้ที่สื่อสารกันบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจึงพยายามที่จะคิดหาวิธีการที่มีความสะดวกและรวดเร็วมาใช้ในการสื่อสารกันระหว่างกลุ่มของตนเอง โดยเป็นลักษณะของการใช้ภาษาตามเสียงพูดในการสนทนาตาม

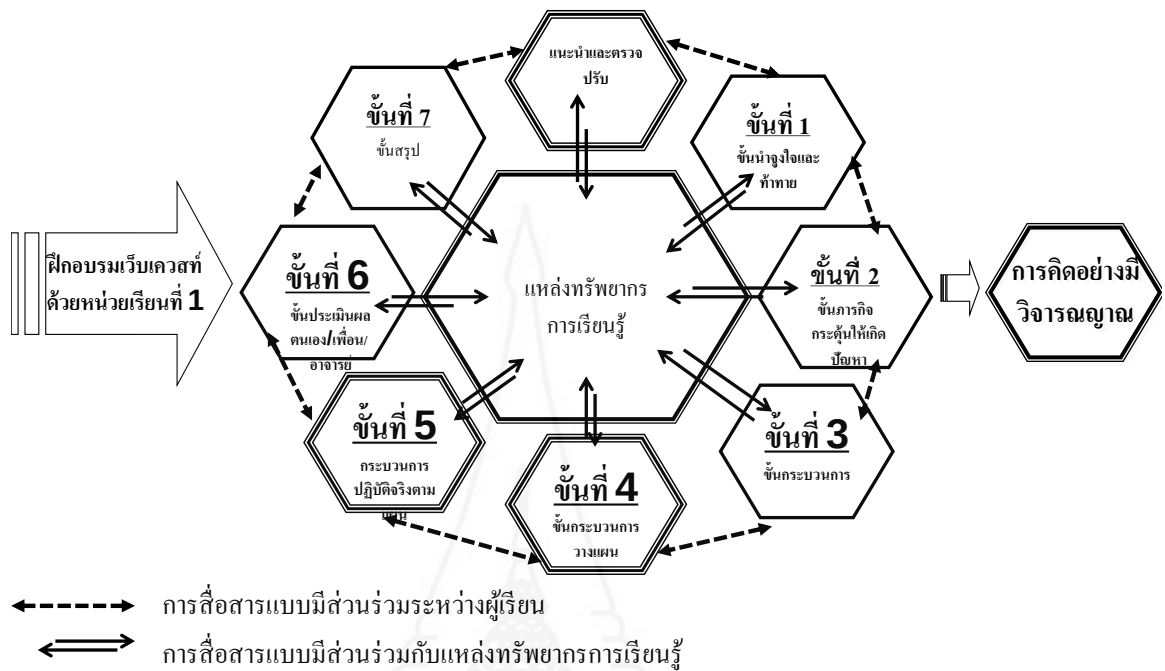
ลักษณะต่าง ๆ ตลอดจนการใช้รูปภาพ และสัญลักษณ์ทางภาษามาเป็นภาษาที่ใช้แทนความรู้สึก ทำให้เกิดความไม่เข้าใจสับสนในการสื่อสารบนเว็บเควสต์เชิงสมรรถนะได้ และการต่อต้านจากสมาชิกบางคนในกลุ่มที่ไม่ชอบใช้การสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต ปัญหาเรื่องความไม่เข้าใจวิธีการเรียนในหน่วยแรกและค่อยๆลดลงตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีปัญหาเล็กน้อย เรื่อง ไม่มีเครือข่ายที่บ้านและเวลาฝนตกระบบเครือข่ายไม่เสถียร จะพบในหน่วยเรียนที่ 1 เพียงเล็กน้อย ซึ่งสมาชิกในแต่ละกลุ่มแก้ปัญหาดังกล่าวต่าง ๆ กัน เช่น การติดตั้งเครือข่ายที่บ้าน สำหรับสมาชิกที่อยู่หอพักใช้อินเทอร์เน็ตคาเฟ่ใกล้บ้าน ใช้อินเทอร์เน็ตผ่านระบบโทรศัพท์มือถือ เป็นต้น ส่วนปัญหาอื่นๆจะพบเล็กน้อยในหน่วยเรียนแรกและจะลดลงตามลำดับจนในหน่วยเรียนที่ 4 ซึ่งเป็นหน่วยเรียนสุดท้ายไม่พบปัญหาด้านเทคนิค

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ควรปรับโมเดล Competency-based Webquest สร้างชุมชนเสมือนของกลุ่มการเรียนรู้โดยบูรณาการเครือข่ายทางสังคม (Social Network) มาใช้ในการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเว็บเควสต์เชิงสมรรถนะ ด้วยการเพิ่มช่องทางการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมบนเครือข่ายทางสังคมระหว่างขั้นตอนของ Competency-based Webquest ทั้ง 7 ขั้นตอน และแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกคุ้นเคยกับการใช้การสื่อสารด้วยเครือข่ายทางสังคมร่วมกับบทเรียนที่เป็นอีเลิร์นนิ่งรูปแบบเว็บเควสต์เชิงสมรรถนะ เพื่อช่วยลดความเป็นวิชาการลงและช่วยแก้ปัญหาเรื่องการละทิ้งบทเรียนที่เป็นอีเลิร์นนิ่งได้

รูปแบบการเรียนรู้ด้วยเว็บเคสท์เชิงสมรรถนะที่ปรับเปลี่ยนช่องทางการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม

ภาพที่ 5.1 รูปแบบการเรียนรู้ด้วยเว็บเคสท์เชิงสมรรถนะที่ปรับเปลี่ยนช่องทางการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมโดยบูรณาการเครือข่ายทางสังคมมาใช้

3.1.2 ควรพิจารณาเลือกเนื้อหาและกิจกรรม ที่เกี่ยวกับการคิด การเขียนจินตนาการเชิงสร้างสรรค์

3.1.3 ควรปรับเวลาเรียนผ่านเว็บเคสท์เชิงสมรรถนะ ให้แตกต่างกันตามลักษณะของกิจกรรมที่ใช้เวลานานน้อยแตกต่างกัน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา กิจกรรม และเวลาให้สัมพันธ์กัน

3.1.4 สไตล์การเรียนรู้ (Learning Style) ของผู้เรียนแต่ละคนที่แตกต่างกันมีผลต่อการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมการเรียนผ่านเว็บเคสท์เชิงสมรรถนะ พบว่า มีผู้เรียนส่วนน้อยไม่เปิดใจรับวิธีการเรียนที่เป็นอีเลิร์นนิ่งและชอบวิธีการเรียนในห้องเรียนแบบ Face to Face มากกว่ามีพฤติกรรมต่อต้านไม่ให้ความร่วมมือในการทำงานร่วมกัน ควรมีวิธีการจูงใจให้ผู้เรียนทุกคนในกลุ่มร่วมมือกันเรียนการเรียนการสอนในรูปแบบที่เป็นอีเลิร์นนิ่ง จึงไม่ควรใช้ตลอดภาคการศึกษาแบบเดียว ควรใช้การเรียนที่ผสมผสาน (Blended Learning) ระหว่างการเรียนแบบอีเลิร์นนิ่ง กับ การเรียนในชั้นเรียนปกติ

3.1.5 ควรพิจารณานำเอาหลักการของการชี้นำตนเอง (Self - Directed) และการจัดการตนเอง (self – management) มาเป็นพื้นฐานในการออกแบบการเรียนรู้ด้วยเว็บเควสท์เชิงสมรรถนะ เนื่องจากผู้เรียนจะต้องปฏิบัติงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายด้วยกระบวนการกลุ่ม และการจัดการตนเอง ในการสร้างองค์ู้ที่เกิดขึ้นจากตัวผู้เรียนเองตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบสรคณยม (Constructivism) ดังนั้นการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างองค์ู้ที่เกิดขึ้นในแต่ละกลุ่ม

3.1.6 ในการเรียนผ่านเว็บเควสท์เชิงสมรรถนะ ส่งผลให้เกิดภาวะผู้นำกลุ่มอย่างเด่นชัดในขณะที่เรียนด้วยเว็บเควสท์เชิงสมรรถนะ โดยจะทำหน้าที่ดูแล ประชุม บริหารจัดการ แก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อให้การทำงานของกลุ่มบรรลุตามเป้าหมายและเวลาที่กำหนด

3.1.7 การเรียนผ่านเว็บเควสท์เชิงสมรรถนะเกิดการต่อยอดองค์ความรู้จากการได้เห็นผลงานต่างกลุ่มในสมุดรายงานเว็บเควสท์ ทำให้เกิดการแข่งขันในการส่งงานที่มีคุณภาพ และยังเป็นการฝึกฝนการวิพากษ์ชันงานของกลุ่มอื่นด้วย

3.1.8 การเรียนผ่านเว็บเควสท์เชิงสมรรถนะ พบความถี่ที่ไม่คงที่ของตัวบ่งชี้ในแต่ละหน่วย ซึ่งเกิดจากอิทธิพลของ การไม่เข้าใจวิธีการเรียนรู้แบบเว็บเควสท์เชิงสมรรถนะ การไม่เข้าใจวิธีการสื่อสารในรูปแบบต่างๆ ที่ใช้งานต่างกัน ทักษะความรู้พื้นฐานก่อนเรียน (Entry Level Skill) ด้านคอมพิวเตอร์ที่แตกต่างกัน รวมไปถึงความรับผิดชอบในการเรียนของผู้เรียนแต่ละคนในกลุ่ม

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

3.2.1 ควรทำวิจัยในการพัฒนาโมเดลของเว็บเควสท์เชิงสมรรถนะ โดยเพิ่มให้มีช่องทางของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมที่มีลักษณะ เครือข่ายทางสังคมรูปแบบต่างๆ มาใช้หลายช่องทาง เพื่อเป็นทางเลือกให้ผู้เรียนเลือกใช้ช่องทางที่เหมาะสมกับตนเอง

3.2.2 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการออกแบบการสอนบนเครือข่ายโดยนำเอากระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม รูปแบบการสนทนา กระบวนการปฏิสัมพันธ์และปัญหาของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน

3.2.3 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมบนเครือข่ายที่ส่งผลต่อการสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยกระบวนการกลุ่ม

3.2.4 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะของเนื้อหา กิจกรรมและเวลาที่เหมาะสมของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนรู้แบบร่วมกันบนเครือข่าย

3.2.5 ควรทำวิจัยเกี่ยวกับลีลาการเรียนรู้ (Learning Style) การชี้นำตนเอง (Self-Directed) และการคิดระดับสูง (Higher Order Thinking) ในการเรียนที่เน้นปฏิบัติของผู้เรียนมีผลต่อพฤติกรรมการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนรู้แบบแบร่วร่วมกันบนเครือข่าย

